

Yttrande

Utfärdat 2025-04-10

Ärendenummer GSF-2025-01223

Handläggare

Fredrik Johansson

E-post fredrik.4.johansson@grundskola.goteborg.se

Yttrande till Förvaltningsrätten i Göteborg i mål nr 3496-25

Bakgrund

Grundskolenämnden beslutade den 18 mars 2025 om förändrad kapacitet på Trollängsskolan F-6 och Högenskolan F-3 för läsåret 2025/2026 (§ 27) på följande sätt:

- Grundskolenämnden fastställer kapaciteten i förskoleklass på Trollängsskolan F-6 till noll (0), läsåret 2025/2026.
- Grundskolenämnden fastställer kapaciteten i förskoleklass på Högenskolan F-3 till noll (0), läsåret 2025/2026.

Grundskolenämndens beslut om kapacitetsförändring har överklagats till Förvaltningsrätten i Göteborg som hanterar målet inom ramen för en laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725).

Klagandena yrkar att beslutet om förändrad kapacitet på Trollängsskolan F-6 och Högenskolan F-3 upphävs och anför bland annat följande.

Beslutet strider mot barnkonventionen, skollagens intentioner och likställighetsprincipen i 2 kap. 3 § kommunallagen. Beslutet har inte beaktat artikel 3 och artikel 12 i barnkonventionen fullt ut. Det överklagade beslutet har en bristande motivering och transparens och bygger på bristfälligt beslutsunderlag. Att inte invänta en fullständig analys av elevunderlaget tyder på att barnets bästa inte beaktats fullt ut.

Trollängsskolan är en populär och efterfrågad skola och att stoppa intaget till en skola med goda referenser och hög kvalitet begränsar möjligheten för familjer att välja en sådan skola, vilket strider mot skollagens intentioner om att erbjuda vårdnadshavare och elever ett reellt val. Beslutet innebär att elever går miste om en kvalitativ utbildning, vilket kan få negativa konsekvenser för elevernas framtida lärande och utveckling. Det riskerar även att påverka elevernas möjligheter att få den likvärdiga utbildning som skollagen garanterar varje barn.

Beslutet påverkar lokalsamhället och sammanhållningen då beslutet kan leda till nedskärningar av personal på skolan vilket påverkar de elever som redan går vid skolan. Att försvaga skolans verksamhet kan också få negativa konsekvenser för områdets sammanhållning. Trollängsskolan ligger i en skyddad miljö. Skolan har ett mindre antal elever och tack vare det har skolan lyckats skapa en mycket fin åldersöverskridande gemenskap som främjar såväl trygghet som sammanhållning. Ett stoppat intag i förskoleklass på Trollängsskolan medför att äldre elever på skolan påverkas.

Grundskolenämndens inställning

Grundskolenämnden anser att överklagandena bör avslås.

Grunder för grundskolenämndens inställning

Inledande anmärkningar

Målet handläggs hos domstolen inom ramen för laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen. Det innebär att domstolen har att pröva det överklagade beslutets laglighet och inte dess lämplighet. Mot denna bakgrund menar grundskolenämnden att domstolen bör lämna till exempel vad klagandena anför om skolans popularitet, storlek, kvalitet och beslutets negativa påverkan på lokalsamhället utan avseende vid sin prövning. I vissa delar har nämnden dock bedömt att det finns anledning att bemöta vad klagandena anför. Dessa resonemang återfinns under respektive avsnitt nedan.

Bristande motivering, transparens och beslutsunderlag samt barnkonventionens beaktande

Klagandena har anført att beslutet inte är tillräckligt tydligt motiverat och menar att det inte verkar grunda sig på det faktiska behovet av skolplatser i området. De menar att det är oklart varför just Trollängsskolan valts ut för stoppat intag. Klagandena har vidare anført att beslutet saknar fullständiga data eftersom en ny befolkningsprognos och analys av kapacitetsbehov inte var klara. Trots detta har beslutet fattats, vilket de menar indikerar att man inte har haft ett tillräckligt underlag för att fatta ett välgrundat beslut.

Klagandena anför att analysen i underlaget till beslutet är bristfällig och att fatta beslut utan nödvändiga prognoser riskerar att skapa negativa konsekvenser för barn och vårdnadshavare, särskilt om elevunderlaget senare visar sig vara större än förväntat. Klagandena menar vidare att beslutet att stoppa intaget utan att invänta en fullständig analys av elevunderlaget tyder på att barnets bästa inte har varit en prioritet och att barnens bästa inte beaktats fullt ut. Klagandena menar att barnens röster inte har hörts vilket innebär att beslutet strider mot artikel 3 och artikel 12 i barnkonventionen.

Vad gäller klagandenas invändningar att beslutsunderlaget är bristfälligt, inte tydligt motiverat eller transparent konstaterar grundskolenämnden att det i kommunallagen saknas formella krav på beredningen av nämndernas ärenden. Det finns följaktligen inte något krav på beredningens omfattning eller kvalitet. Nämnden menar därför att domstolen bör lämnas dessa invändningar utan avseende vid sin prövning. De underlag och resonemang som legat till grund för beslutet återfinns i handlingarna till grundskolenämndens sammanträde den 17 december 2024 samt 18 mars 2025.

Vad gäller invändningarna om att beslutet strider mot artikel 3 (barnets bästa) och artikel 12 (barnets rätt att bli hörd) i barnkonventionen vill grundskolenämnden framföra följande. Ett beslut kan innebära både negativa och positiva konsekvenser för ett barn. Ett beslut som rör flera barn kan vara positivt för några barn men negativt för andra. Det innebär att det inte alltid är möjligt att fastställa vad som är barnets bästa. Barnkonventionen ställer inte krav på en formell process för att fastställa barnets bästa (Kammarrätten i Stockholms avgöranden den 7 april 2022 i mål nr 5211-21 och 5626-21).

Inför beslutet om kapacitetsförändringar i förskoleklass vid Trollängsskolan F-6 och Högenskolan F-3 har en bedömning av barnens bästa gjorts. I grundskoleförvaltningens

tjänstutlåtande redovisas bland annat konsekvenser vid beslut om att stoppa intag till förskoleklass vid skolenheterna och konsekvenser vid beslut om att inte stoppa intaget. Barnkonsekvensanalyser har genomförts avseende båda berörda skolenheter och har utgjort del av underlaget inför beslutsfattandet. Barnen är således synliggjorda och deras situation är bedömd. Det är, trots att vissa barn och elever kan uppleva negativa konsekvenser av beslutet, nämndens uppfattning att beslutsunderlaget är sådant att barnens bästa har kunnat beaktats inför beslut i aktuellt fall. Nämnden menar därför att den har gjort en sådan bedömning av barnets bästa som åligger den enligt artikel 3 i barnkonventionen. Det saknas därför skäl att upphäva beslutet på denna grund.

Ansvariga rektorer har deltagit i processen inför beslutet och haft möjlighet att lyfta barnens och elevernas perspektiv. Grundskoleförvaltningen har haft dialog med vårdnadshavare som lyft barnens och elevernas perspektiv under processens gång. Det är grundskolenämndens uppfattning att nämnden på detta sätt har gjort vad som ålegat den enligt artikel 12 i barnkonventionen – särskilt med beaktande av att beslutet berör en begränsad men okänd krets barn som vid beslutstillfället inte hade en skolplacering vid aktuella skolenheter. När det gäller klagandenas invändning att beslutet strider mot artikel 12 i barnkonventionen är det nämndens uppfattning att beslutet inte strider mot bestämmelsen på ett sådant sätt att beslutet ska upphävas.

Frågan om beslutet strider mot 2 kap. 3 § kommunallagen och skollagens intentioner om att erbjuda vårdnadshavare och elever ett reellt val

Till stöd för att beslutet är olagligt har klagandena anført att beslutet strider mot 2 kap. 3 § kommunallagen (likställighetsprincipen). Vidare anför klagandena att beslutet, genom att stoppa intaget och således begränsa möjligheten för familjer att välja en skola med goda referenser och hög kvalitet, strider mot skollagens intentioner att erbjuda vårdnadshavare och elever ett reellt val.

Det har i överklagandena inte gjorts gällande på vilket sätt beslutet skulle strida mot likställighetsprincipen i kommunallagen. Grundskolenämnden anser inte att det har framkommit något som tyder på att beslutet strider mot likställighetsprincipen, varför det saknas skäl att upphäva beslutet på denna grund.

Vad gäller en författnings eventuella intentioner är detta enligt nämndens mening inte att likställa med lag eller annan författning vid prövningen av ett besluts laglighet enligt 13 kap. kommunallagen. Oaktat detta anser nämnden att det aktuella beslutet inte begränsar möjligheten att välja en annan likvärdig skola med likvärdig utbildning i närområdet. Det har inte framkommit något som tyder på att beslutet skulle strida mot skollagens intentioner eller skollagens bestämmelser i övrigt på ett sådant sätt att det finns skäl att upphäva beslutet på denna grund.

Sammanfattande bedömning

Grundskolenämnden anser sammanfattningsvis att det som klagandena anför inte innebär att beslutet om förändrad kapacitet i förskoleklass på Trollängsskolan F-6 och Högenskolan F-3 för läsåret 2025/2026 bör upphävas. Grundskolenämndens uppfattning är därför att överklagandena ska avslås.